

Po takem se primanjke konec leta kaže za 3 milijone in 544.214 gold., tako malo pa le zato, ker se bode spet za kakih 20 milijonov prodalo državne lastnine. Po tej poti kmalu ne bomo imeli nič več prodati, kaj pa bode potem? je vprašal poslanec Czerkawski; minister denarstva mu ni vedel odgovora na to. — Sploh je zbornica poslancev jako plitvo pretresala stroške državne; nekoliko resolucij je sicer sklenila, al resolucije so večidel prazna slama. —

V seji 22. dne t. m. so se obravnavali stroški za ministersko predsedstvo z 77.407 gold., stroški za vladne časnike s 348.630 gold. (!) in stroški s 50.000 gold. za tako imenovani disposicionsfond, to je, za tisti denar, kterega ministerstvo cislajtansko rabi za skrivne svoje namene, s kterimi podpira take časnike, kteri v vladni rog trobijo, so tedaj pravi tlačani vsakoršnega ministerstva. Privrženci vladni so zagovarjali stroške tega skrivnega zaloga in vzlasti Nace Kuranda se je ustil za dovoljenje omenjenih 50.000 gold.; „jaz in moji prijatli — je rekel — imamo zaupanje do vlade, zato jej dovolimo ta denar; kdor nima zaupanja, naj ga ne dovoli“; pri tej priliki pa se je jud Kuranda šopiril z nemško kulturo, ktera je, kakor mana nekda Izraelcem, došla nenemškemu narodom, jih omikala in v to izredila kar so dandanes; v svojem ošabnem govoru je Kuranda zmirom rabil besedo mi — to je „mi smo mi“ — mi smo Slovanom in drugim Nemcem po nemških šolah, po nemških napravah, po nemški vladi dali omiko, in da so se toliko naučili, da morejo zdaj vladi se ustavljati, smo mi pomočke dali; mi smo jim naklonili mnogo dobrot itd.“ Tako je besedoval preširni jud. Poslanca Peter Gros iz Galicije in baron Petrinó iz Bukovine pobijata deloma Kurandovo bahanje, rekši, da ne groša ne dovolita za skrivni fond, kterega vlada pogostoma rabi za to, da po časnikih narod hujska zoper narod. Za tema tudi dr. Toman poprime besedo, in ko isto izreče, kar sta rekla predgovornika njegova, da ne krajcarja ne dovoli za ta fond, se spravi nad Kurandov „mi smo mi“ in na „nemške dobrote“ ter ga obdeluje tako-le: „Kdo neki so ti „mi“? Ali g. Kuranda in njegovi tovarši? Ali so gospodje, ki na uni (levi) strani sedé, ki mislijo, da so male „zaostale narode“, kakor jih g. Kuranda imenuje, vzredili iz pleníc, one narode, ki so vendar duševno veliki bili že takrat, ko veliki nemški narod še ni bil velik? (Oho, nemir na levici.) Da! gospôda, to hočem dokazati. Nemški narod ni še imel domačega slovstva, v modroznanstvu in v drugih svojih vednostih rabil je še težko latinščino, ko je slovanski jezik prav ondi, kjer se je lani vršila žalostna dogodka, ob jadranskem morji, v dobrovniški republiki, že rodil najlepše znanstvene plodove. In takih izgledov Vam vem navesti tudi iz drugih dežel, iz Českega in še celó iz male Slovenije. Naj mi kdo izmed Vas — izvzemši prestavo sv. pisma — navede kaj tacega, potem se mu udam; dokler se pa to ne zgodi, mislim, da je Vaš ugovor pobit s tem dokazom. Gosp. Kuranda je rekel: „Mi smo vzredili, na noge postavili „zaostale“ narode, mi smo jim skazovali „dobrote“. Al g. Kuranda ni naštel dobrot; meni bi prav lahko bilo reči: „Mi nismo nikakoršnih dobrot prejeli od Vas“, toda jez se hočem ozreti v preteklost ter povedati Vam, kakošne dobrote smo mi prejeli od Vas. Ali je morda „zaostalost“ tista dobrota, o kateri govori g. Kuranda, da nam jo je nemški narod skazal v preteklosti? Je-li dobrota tisočletno zatiranje onih narodov, ki so večina v Avstriji, ki so Avstrijo branili na vseh bojiščih, ki so celó pri Lipsiku osodo nemškega naroda

odločili zoper Francijo, — kajti večina na lipskem bojišču bili so Slovani. — Ali je morda to dobrota, da so se narodu jemale njihove šege, njihovi običaji, njihov jezik, da so se narodi iznarodovali, da se tisoč let zadržujejo v svojem napredovanju? — Gospôda moja, kako tedaj morete reči, da je tako djanje dobrota, ki ste nam jo skazali? „Zaostalosti“, ktero nam očitete, kriva je Vaša dobrota. Za to preteklo dobrodelnost Vam bodi hvala, v prihodnje hočemo se je braniti z vsemi svojimi duševnimi močmi. — Ali ste nam to dobroto — ako je g. Kuranda ta „mi“ izgovoril v imenu pretekle sisteme — morda skazali s tem, da je Avstrija v preteklih desetletjih in že tudi prej toliko žrtvala za Nemčijo? Da Vas opomnim le poslednjih desetletij: Ali ste pri kupčijskih pogodbah, pri colni tarifi nenemškemu narodom kaj žrtvali ali njim na korist delali, med tem ko smo mi materialne žrtve morali nositi za vzor (idejo), ki je bil na bojišču pri Sadovi odločen tej državi na kvar, za vzor, ki ga je bila Avstrija popustila že 1804. leta, in ki stega jej vi v zadnjih letih zopet vrinili, dokler ga v najnovejših časih ni prusko orožje zopet nazaj potisnilo v Avstrijo? Tudi druge materialne žrtve, gospôda moja, je ta dobrodelnost zahtevala od nas, in mi smo jih donašali; toda sedaj je temu konec, gospôda moja! Povem Vam, da je vseh „zaostalih“ narodov trdna volja, več ne prejemati taci dobrot; trdne volje so, prestol in državo podpirati, nikdar pa ne podvreči se neopravičeni večini v tem ali drugem državnem zboru, toraj sedanji večini v avstrijskem državnem zboru in ministerstvu, ki je morda na čelu tej večini, če tudi se včas ne vjema z njo, tudi krajcarja ne privolijo. Kajti ti narodi so prepričani, da sedanja osnova slabí državo, da trati čas, ki ga je treba, da se mir naredi med narodi. To pogajanje pak se se vé da ne bode smelo naslanjati na „zaostalost“ ali „dobrodelnost“, ampak moralo se bode pričeti z enakostjo in ravnopravnostjo.“ (Dobro! na desnici in desnem središču.)

Sreberne šestice in papirnate desetice

se jemljejo do konca prihodnjega meseca aprila (malega travna) pri vseh cesarskih kasah v popolni veljavi; potem pa tudi še na Dunaji do konca septembra (kimovca) tega leta. S 1. oktobrom niso papirnate desetice nič vredne, sreberne šestice pa le toliko, kolikor je srebro v njih vredno. Tedaj ni nikomur treba že zdaj škode trpeti.

Listnica vredništva. Gosp. A. Bl. v G.: Za danes prekasno; drugi pot. — Gosp. dr. O v s. J. pod Rif: Vedrice se dobé pri M. Pakiču, trgovcu v Ljubljani.

Žitna cena

v Ljubljani 26. marca 1870.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. — — banaške 5 fl. 50. — turšice 3 fl. —. — soršice 3 fl. 73. — rži 2 fl. 90. — ječmena 3 fl. —. — prosa 2 fl. 90. — ajde 2 fl. 70. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji 29. marca.

5% metaliki 61 fl. 35 kr. Ažijo srebra 121 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 71 fl. 20 kr. Cekini 5 fl. 85 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 26. marca 1870: 23. 29. 19. 58. 45.
na Dunaji } 77. 31. 84. 28. 18.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 9. aprila.